

Rescontre pèr aqui

Paire Laurèns, Prèire ourtoudòssi

Anan d'en proumié vous presenta un pau, pièi parlaren de voste pres-fa.
(Es un polit titre, me fasètz plaser)

- Paire, restas dins un mounastèri ourtoudòssi serbe, qu sias?

Soi nascut a Tarbas, al pè de los Pyrenèus, ai 32 ans e dos fraires, mos parents son avicultors e cada annada regalan fum de gens per las festas de cap d'an amb lors fetges gras. De paire italian e de maire gascona, ai grandit a Marciac dins lo Gers, ara famós per lo Jazz, que foguèt ma musica de dròlle. A l'ostal parlèm frances amb de mots en gascon. Ai agut jogat al rugby amb lo numerò 8, tresena linha dreita. Aquò fa una desena d'annadas que soi al mostièr.

- Coume founciouno aquelo glèiso? Ai vist qu'es regido pèr un patriarcat de Serbiò? nous poudès un pau assabenta?

La Glèisa Ortodòsse a pas grand causa coma diferéncia, n'avèm pas lo Papa de Roma coma cap e non volèm la seuna infalibilitat.

Lo nòstre patriarca Pau es a Belgrade, es represantat en França per nòstre avesque Luka, fach partit de l'AEOF. (Assemblée des Evêques Orthodoxes de France) Avèm creat un deganat per l'Occitània ont es l'archimandrit (es aital d'un Paire Abbat) Antòni qu'es superior. En tot e per tot sèm una quinzenat de prèires, diagues e jos-diagues.

- Pèr-de-que avès chausi aquesto religioun, pèr tradicioun famihalo, pèr chausido?

Aprèp una rencontre amb un paire ortodòsse, ai dubit un talh amb aquèla Glèisa, ai lèu vist que la cultura e la fe ne fan qu'un ! Ai vistalhat aital Serbia, Grècia, Romanià, aqueles paisses aguèron estat envasit mai d'un còp, e los envasidors voliàn lor suprimir lors languas, lors costumas, lors tradicions, lor fe... Foguèt dins la Glèisa que la resisténcia foguèt la mai ardit de cara als perills, còp e quilha pegèron de lor vida. Adonc per jo, aquò me sembli logic d'anar al fond d'aquesta idèa, cultura e fe, subretot quora lo perill es aici. Per polsar nos cal los dos palmons, segur podèm viure amb un sol, mas demoràran despoderats !

- Sias coume un mounge, un canounge, emé un vèsti religioun particulié?

Soi monge-prèire, lo vestit es lo mesme dins totas los Glèisas Ortodòsses, que sià coma jo o prèire secular, qu'es mariat. Sotana sovent negra, totjorn portada a la glèisa o dins lo mond.

- Coume vous dève dire, Paire, Moussu l'abat, Fraire? ount es la diferènci

Ençò de nos un monge, es à dire aquel qu'a fach sos vots, l'apelam paire, un novelari, que s'apresta à la vida monastica es sonat fraire. Lo Paire Abbat es lo superior (archimandrit coma l'avìa dich sus naut)

- Sias dins uno coumunauta d'ome de lengo d'Oc, coume avès après la lengo, vous e vòsti counfraire?

Oc ben, al mostièr sèm tornat a l'escòla ! per aprener lo languadocian, al Collègi d'Occitània de Tolosa. Sèm totis del Grand Sud de Bordèu a Valença dins la Droma.

- S'avès fa lou seminàri, es que i'a un ensignamen en lengo nostro ?

Avèm per astre d'aver dins nostre diocèsi un autre deganat en Catalonha espanhòla, que fan de corses en catalan nos premiers cosins. Fan un travalh plan ponchut, fan de reviradas desempuèi

qualques desenhas, capèl en bas ! Qu'es profitòs, car un crestian, que sià fidèl o prèire, an totjorn à aprener !

- Nous poudès racounta l'istòri de Sant Geny e de l'antico basilico que fuguè duberto mai au culte i'a quàuquis annado?

Ermita del sègle tresen. I avia de soldats romans que volguèron l'arrestar per causa de sa fe crestiana, mas sul còp, quora volguèron lo rendre captiu, lo Gers faguèt l'aigat sans ploja, dèvant aquel miracle, los soldats se convertisson. Foguèron martirisats à Aush al caireforc dich de la pata d'auca.

Sant Geny es conegut dins lo lectorés, donc un sant d'aquì. Tre los sègles premiers, de romieus venián al sarcofag. D'aquel temps una malafam era sus la Lomanha. Una veusa venguèt al mostièr sant Geny, coma cada jorn, e trobèt per miracle doas miches de pan sus las relíquias. La popularitat anar de mai en mai granda, que calguèt agrandir la glèisa que foguèt elevada en basilica. I a qualques capitèls dins lo musèu de Lectora, e d'importants vestigis jos la rota departamentala. A l'age mejan foguèt una despenjada de Cluny. A la Revolucion, foguèt cromptada per una familha de Lectora, que poguèt concervar gaireben sencera. L'abadia sant Geny s'afonda alara dins la nèula. En fin finala en 2000, es reviscolada.

- Voste mounastère di Sant Clar e Maurin, es l'oustau de la Fraternita ourtoudòssi Sant Jan-Cassien d'Oucitanio... acò vòu dire que sias tóuti de lengo d'o? meme dins la vido vidanto? dins la liturgio? Entre nos parlèm sovent en Oc. I a qualques anadas lo paure proto diague German, avia revirat la Divenca Liturgia en Lengüadocian, que cada dimenche cantèm una partida, malurosament totes nos fidèls lo comprenon pas.

- Lou mounastèri es sus lou Camin de Sant Jaque de Coumpoustello, fasès tambèn l'assoustamen pèr li roumiéu?

Benlèu, aquò sera per los annadas que vendron, per ara sèm pas organisats. Cada an de paires de nòstre mostièr se fan jacaires, e pren amb els d'autres romieus. Fan pas de pe !

- Se pòu vesita, lou mounastèri, qu'avès de relicle de Sant Jaque?

Segur que se pòt visitar ! mas lo melhor es de nos escriure per vòstre vistalha. Diù nos fa bèl bèl, avèm una pichòta reliquia de sant Jacme !

- Voste oustau assousto tambèn lis edicioun Saint Jean le Roumain, uno revisto la trimestrialo, "Foi Transmise et Sainte Tradition", un mesadié pèr li fidèu e un bi-mesadié "Lo Bon Pastor". Voste travai mage es vira devers la recerco e l'edicioun en lengo nostro?

Fe Transmesa, es un trimestral en francès e qualques paginas en Lengua d'Oc.

Los edicions son per gardar la fe, vidas de sants, catequisme... e cultural, mas m'en torni dire nòstre terraire, nòstre civilisacion fach sovent amb de lagremas, e la fe son indissociable, aquò non es de nostalgia, las nostalgias son dins los musèus, mas es amb lo passat bon o marrit que farèm l'avenir, e balhar espèr a la còtria e tanben una altra vejaire que los vendeires de sòm.

- Queto es vosta part de travai dins aqueste pres-fa?

Soi aquel que cerca ! per un que deu far trovar ? devi legir jornals, cercar via Internet, amassar de photòs, datar. De còps es long, mas quora lo resultat es aquì oblidi lèu lo valent de formiga.

- Sabe que sias quàuquis un, emé vòsti coumpagnoun à travaia sus l'obro de Fraire Savinian (1844-1920) , que n'en avès publica uno broucaduro sus sa vido e soun obro?

Lo especialista del fraire Savinian, es un ancian fraire Lassallien. Avia fach l'escola à Alès, dins lo mesme ostal qu'aquel illustrissim Fraire ! L'archimandrit Antòni, es el que a engimbat las òbras del Fraire Savinian.

- Fasès subre-tout de *reprint*?

Per la Lengua d'Oc, cercèm de felibres que an agut participat à la salvagarda de la Lengua. A mesura que de recèrcas, sèm estabosits de descobrir fum de prèires, monges, fraires lassalliens, qu'avián fach una òbra per lo País, es aquò qu'es ben !

- Fasès la publication d'uno revisto parrouquialo (qu'es legiblo en ligno e telecargablo sus lou site www.foitransmise.fr), ounte lou titre es bilengue, mai baias d'enfourmacion sus la vido de la Fraternita, mai d'atualita éuropenco e moundialo e uno crounico en lengo d'Oc. Vosto revisto es forço bello, sus bèu papié glaça emé un mouloun de fotò. Sias lou respounsable d'aquelo publicacion? (sèmblo à gratis...)

Oc ben, cal un director, ben que non soi lo superior de la Frairesa, mesme se mon biais es pitchonèl. Per la revista "Fe Transmesa" volèm pas impausar un prètz, cadun fa segon son còr, es imperatiu de nos tornar lo copon que mandèm dins la revista, per recebre ongan. Totas nos ajudas son benevòls, pagam l'impression e la Posta.

- Avès d'àutri libre dins vostre cartabèu?

En Oc, avèm la Liturgia Ortodòsse francès-lenguadocian, ven de començar de libretons amb lo Fraire Savinian, mas d'autres arrivaràn, los numeròs 3 e 4 en preparacion. D'autre sur l'Ortodòssia segur, d'autres sus nòstre trésoir : las reliquias.

- Vosto coumunauta es guidado pèr tres estello: Santo Estello, patrouno di felibre; l'estello di cinq branco dóu blasoun de la coungregacion, e l'estello di sèt branco: *pivella pèr si rai, la segre es moun pantai*. Quéti soun vòstis amiro?

De mon vejaire, non avèm de preferéncia, totas nos agradius. Çaquela l'estela à 7 brancas me sembli federalista, cadun pòt dardalhar a sos rai, set es una chifra perfèita, aital lo set sacraments... tanben lo set cantons del Lengua d'Oc, alara seguissèm la es nòstre pantai ! e entre nos aquò fa jà un punt comun, entre crestians e gens de bona volontat.

- En 1957 lou 1er de desèmbre, un buste de Mistral es fuguè inagura à Callithéa, en Grèço, ounte 98% de la populacion es de religioun ourtoudòssi, vostre pres-fa es-ti couneigu eilabas?

Fasèm partit d'un cercle internacional d'amics de la poesia, unes de grècs non coneisson pas Frederi Mistral, mas los ancians sabon quin es. Benlèu qu'un jorn, sera bon d'aprigondir aquò, car avèm un eiretatge comun greco latin e Europèu.

La langue d'Oc, Enseignement et pédagogie 2 T – A coumanda au Monastère Orthodoxe Saints Clair et Saint Maurin – Père Laurent – BP 65 – 32700 Lectoure.

Bèn, o ! aquelo entrevo es de 2007. Lou mounastèri es bèn en país d'oc e si monge parlon nosto lengo... Lous Paire Laurèns es un prèire ourtoudòssi e un militant de triò pèr nosto lengo.

*Provenço Aro
Tricìo Dupuy.*